

Β΄ ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΣΤΗ Ν. ΣΑΜΟ

7 – 14 Νοεμβρίου 2005

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΠΗΛΑΙΩΝ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΣΑΜΟΥ

ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΣΤΗ Ν. ΣΑΜΟ. ΠΑΣΧΑ 2005 (28/4 – 2/5)

ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ (Σ.Ε.Λ.Α.Σ.)

Πασσίωνος 44-46, Ν. Κόσμος, Τ.Κ.:116 31, τηλ.: 210-9020171, fax:210-7648397

Web: www.selas.org

e-mail: info@selas.org

ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΞΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ (ΣΠ.ΕΛ.Ε.Ο.)

Νεοφύτου Μεταξά 26, 104 39 Αθήνα Τηλ./Fax: 210 64 38 308

Web: www.speleo.gr

email: info@speleo.gr

Μέλη της Σπηλαιολογικής Ομοσπονδίας Ελλάδος (Σ.Ο.Ε.)

ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΚΟΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ
ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ
ΣΥΛΛΟΓΟΣ
(Σ.Ε.Λ.Α.Σ.)

Πασσίωνος 44-46, Ν. Κόσμος, Τ.Κ.:116 31
Τηλ.: 210-9020171, fax:210-7648397
Web page: www.selas.org e-mail: info@selas.org

ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΚΟΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ
ΕΞΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΣ
ΟΜΙΛΟΣ
(ΣΠ.ΕΛ.Ε.Ο.)

Νεοφύτου Μεταξά 26, 104 39 Αθήνα
Τηλ./Fax: 210 64 38 308
Web: www.speleo.gr e-mail: info@speleo.gr

Μέλη της Σπηλαιολογικής Ομοσπονδίας Ελλάδος (Σ.Ο.Ε.)

Β' Σπηλαιολογική αποστολή στη Ν. Σάμο **7 – 14 Νοεμβρίου 2005**

Δευτέρα 7 Νοεμβρίου 2005

Ξεκινήσαμε από την Αθήνα οι Αλέξανδρος Λουκίδης, Αντρέας Κατσάνος μέλη του Σπηλαιολογικού Ελληνικού Εξερευνητικού Συλλόγου (ΣΠ.ΕΛ.Ε.Ο.) και ο υπεύθυνος της αποστολής Νικόλαος Μητσάκης μέλος του Σπηλαιολογικού Ελληνικού Αθλητικού Συλλόγου (Σ.Ε.Λ.Α.Σ.). Φτάσαμε από τον Πειραιά στο λιμάνι της Σάμου στις πέντε το πρωί. Αφήσαμε τα πράγματά μας και πήραμε πρωινό στο ξενοδοχείο όπου θα μας φιλοξενούσε η Νομαρχία Σάμου. Αμέσως μετά ξεκινήσαμε να συναντηθούμε με τον τοπικό σύμβουλο των Μυτιληνίων κ. Γιώργο Σπυρόπουλο –παρακινητή στο να γίνει και δεύτερη σπηλαιολογική αποστολή και «συλλέκτη» ακόμα περισσότερων πληροφοριών για τα σπήλαια του νησιού.

Μαζί του ήταν ο κ. Ingo Kliesen, η κ Καίτη Σπυροπούλου και ο κ. Κώστας Δερμεντζής με την μητέρα του κ Αγγελική Βαλεοντή-Δερμεντζή.

Επισκεφτήκαμε ξανά το σπήλαιο της «Νεροτρουβιάς» με κωδ. 8406-004, για το οποίο υπήρχαν υποψίες για συνέχεια του. Αφού είδαμε το πρώτο τμήμα όλοι μαζί, τοποθετήσαμε σχοινιά για να κατέβουμε στα κάτω επίπεδα για να εξερευνήσουμε συνέχειες και τμήματα που πιθανόν δεν είχαμε δει στην πρώτη μας εξερεύνηση, λόγω της δαιδαλότητας του. Κατεβήκαμε με τα σχοινιά οι Αλ. Λ., Αν. Κ., Ν. Μ., και οι Ι. ΚΙ., και Κ. Δ.

Στους δύο τελευταίους κάναμε μια μικρή εκπαίδευση έξω από το σπήλαιο για να γνωρίσουν τον εξοπλισμό που απαιτείται για να κατέβουμε με ασφάλεια τα σχοινιά.

Η κατάβαση ήταν περίπου 20μ., ενώ προς τα κάτω συνεχίζει μερικά μέτρα ακόμα με αντιστήριξη.

Ψάχτηκαν με μεγαλύτερη προσοχή όλες οι αίθουσες και παρατηρήθηκε ότι ορισμένα σημεία που την προηγούμενη φορά -στην αποστολή μας το Πάσχα του 2005-, είχαν νερό και σχημάτιζαν λίμνη γύρω στα δύο μέτρα βάθος, τώρα ήταν τελείως στεγνά.

Το νερό χάνεται μέσα από τον άργιλο και είναι αδύνατη η πρόσβαση σε τυχόν συνέχεια που μπορεί να υπάρχει. Οπότε και η ιδέα για σπηλαιοκατάδυση σε αυτά τα σημεία, που είχε διατυπωθεί στην πρώτη αποστολή απορρίφθηκε. Το ότι δεν είχε νερό σημαίνει ότι είχε πέσει το επίπεδο της στάθμης του υδροφόρου ορίζοντα, άρα και της πηγής της Νεροτρουβιάς.

Σίγουρα, πίσω από της εξερευνημένες αίθουσες υπάρχει ένα τεράστιο υπόγειο καρστικό σύστημα, με μεγάλες δεξαμενές νερού μιας και το νερό φαίνεται να έρχεται από το βουνό και τροφοδοτεί όλη την περιοχή.

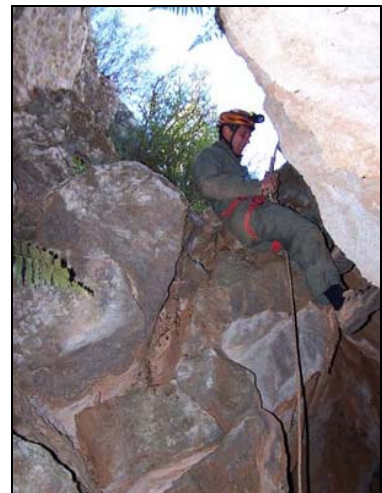
Ακόμα, μέσα στο σπήλαιο διακρίναμε τον σωλήνα της γεώτρησης που υπάρχει έξω από αυτό, να διαπερνά τα τοιχώματα και να κατεβαίνει στα πιο κάτω επίπεδα.

Το Σπήλαιο της Νεροτρουβιάς έχει καταγραφεί από την Ε.Σ.Ε. με Α.Σ.Μ.182, τον 7/1952 από τον Ι. Πετρόχειλο.

Τρίτη 8 Νοεμβρίου 2005

Συναντηθήκαμε το πρωί οι τρεις μας με τον Ingo Kliesen και τον Κώστα Δερμεντζή για να πάμε στην περιοχή Λάκα στους Βουρλιώτες. Από την προηγούμενη φορά μας είχαν υποδείξει δύο βάραθρα. Το πρώτο **Ανώνυμο βάραθρο** με **κωδ. 8401-003**, έχει 10μ. βάθος και 50μ. περίπου μήκος. Δείχνει να είναι διάκλαση που έχει σχηματιστεί από την διάβρωση του νερού και διανοιγτεί από κατολισθήσεις. Είναι πολύ σαθρό και επικίνδυνο για κατακρημνίσεις στο μέσα τμήμα του. Στον πάτο του βάραθρου βρέθηκαν και οστά από γαϊδούρια που είχαν πετάξει μέσα οι ντόπιοι. Είχε εξερευνηθεί από την Ε.Σ.Ε. στις 15/8/1998 με Α.Σ.Μ. 7114.

Το δεύτερο **Ανώνυμο βάραθρο** με **κωδ. 8401-001**, επίσης διάκλαση, έχει συνολικό βάθος 50μ.

Η είσοδος του έχει άνοιγμα 2 x 6μ., απ' όπου ξεκινάει μια πρώτη κατάβαση γύρω στα 7-8μ.βάθος. Στο τέλος της διάκλασης υπάρχει μικρό κατηφορικό άνοιγμα που οδηγεί σε νέα κατάβαση 10μ. και ακολουθεί μια τρίτη 25μ. Και στις δυο πλευρές της διάκλασης υπάρχουν κατακρημνίσεις από κατολισθήσεις. Εκεί χρειάζεται αναρρίχηση γύρω στα 5μ. για να βρεθούμε στο πίσω μέρος τους. Σε κάποια

σημεία υπήρχαν ενδείξεις για συνέχεια του βαράθρου. Οι δίοδοι όμως, έκλειναν από τις κατακρημνίσεις. Το βάραθρο αυτό είχε εξερευνηθεί από την Ε.Σ.Ε. στις 1/3/1998 με Α.Σ.Μ. 7106

Και στα δύο βάραθρα κατέβηκαν ο Inko με τον Κώστα, συνεχίζοντας την εκπαίδευση τους και πάντα υπό την εποπτεία μας.

Στη συνέχεια ο κ. Άγγελος Κλόθος, βοσκός της περιοχής, μας υπέδειξε το **Ανώνυμο Βάραθρο** με κωδ. **8401-015**, που βρίσκεται κοντά σε στρατόπεδο (4^{ος} Σταθμός). Έχει μικρό άνοιγμα και δεν δείχνει να έχει μεγάλο βάθος. Η είσοδος του είναι καλυμμένη από δέντρα και περιμετρικά έχει αργιλώδες έδαφος. Δεν εξερευνήθηκε λόγω έλλειψης χρόνου.

Τετάρτη 9 Νοεμβρίου 2005

Η ίδια πάλι ομάδα κατευθύνθηκε στην περιοχή της Ψιλής Άμμου, όπου ο κ. Σπυρόπουλος μας υπέδειξε την «**Σπηλιά του Κρόκου**» κωδ. **8401-016**. Πρόκειται για μικρή βραχοσκεπή 20μ κάτω από τον δρόμο που οδηγεί από την Ψιλή Άμμο στο Ποσειδώνιο. Η βραχοσκεπή έχει διαστάσεις 15 x 15μ. χωρίς κάποια ένδειξη για συνέχεια.

Κατόπιν μας έδειξε ένα δεύτερο σπήλαιο στην περιοχή, την «**Σπηλιά του Καρνάβα**» κωδ. **8401-017**, 200μ πιο μακριά και γύρω στα 100μ. πάνω από τον δρόμο.

Η είσοδος έχει διαστάσεις 80 x 70εκ. Συνεχίζει καταφορικά γύρω στα 12μ. με μικρή διακλάδωση στα δεξιά. Δεν έχει κάποιο ενδιαφέρον σαν σπήλαιο.

Στην ίδια περιοχή επάνω στο βουνό επισκεφτήκαμε τη **Σπηλιά του «Γουρουνιού» ή «Παντελή»** με κωδ. **8401-018**. Χρειάζεται 30' περπάτημα και είναι μέσα στο ρέμα. Πρόκειται για βραχοσκεπή 20 x 10μ.

Έχει χρησιμοποιηθεί σαν μαντρί και έχει κατασκευαστεί λίθινη τειχοποιία για τη δημιουργία διάφορων χώρων, για διαφορετική χρήση ο καθένας.

Στην πορεία μας για το σπήλαιο έγινε και έρευνα στο πεδίο για άλλες εισόδους σπηλαίων. Όλα τα σημεία που εντοπίστηκαν ήταν μικρά σπηλαιόματα 0.5 – 2μ. και χωρίς να συνεχίζουν.

Το απόγευμα μας υπέδειξαν μία **Βραχοσκεπή «της Τσοπάνας»**, με κωδ. **8406-032** δίπλα σε παλιά κατοικία της τσοπάνισσας Σοφίας Καλπατζή. Είναι στην περιοχή Μυτιληνίων με τοπωνύμιο «Γιάννος». Η διαστάσεις της είναι 6 x 3μ. χωρίς ενδείξεις για συνέχεια.

Πέμπτη 10 Νοεμβρίου 2005

Από νωρίς το πρωί, όλοι η ομάδα **Αλ. Α., Αν. Κ., Ν. Μ., Ι. Κι., Κ. & Αγ. Δ. και Γ. & Κ. Σπ.**, ξεκινήσαμε για τον Μαραθόκαμπο. Πρώτα πήγαμε στη **Σπηλιά της Σαραντασκαλιώτισας** με κωδ. **8405-001**.

Έχει πάρει το όνομα της από τα σαράντα σκαλιστά σκαλιά που χρειαζόταν κάποιος να ανέβει για να την επισκεφτεί. Μπροστά στην είσοδό της σπηλιάς υπάρχει και μικρό εκκλησάκι.

Η σπηλιά έχει δύο εισόδους δεξιά και αριστερά, με μικρές αίθουσες που στο βάθος τους καταλήγουν σε βάραθρα τα οποία ενώνονται πιο κάτω.

Η αριστερή αίθουσα έχει καταφορικό διάδρομο γύρω στα 10μ. Αμέσως μετά ξεκινάει επικλινή μονοκόμμη κατάβαση 50μ. Στο τέλος της κατάβασης βρεθήκαμε στην μέση μιας μεγάλης καταφορικής αίθουσας η οποία έχει μεγάλη κλίση, πολλές πέτρες και φερτά υλικά από την είσοδο του σπηλαίου. Οι διαστάσεις της αίθουσας είναι περίπου 8μ. πλάτος και 100μ. μήκος.

Στο βάθος της η αίθουσα αυτή διακλαδίζεται σε δύο μικρότερες καθώς και σε αρκετά στενά περάσματα που κατεβαίνουν κάτω από την κύρια αίθουσα. Με την βοήθεια μικρού σχοινιού (7-8μ.) κατεβήκαμε αυτά τα περάσματα, ανάμεσα από πέτρες και ογκόλιθους.

Καταλήγουν σε μικρότερες αίθουσες με λίγο διάκοσμο και αρκετή υγρασία. Φαίνεται να υπάρχει συνέχεια του σπηλαίου πιο κάτω που όμως έχει κλείσει λόγω κατολισθήσεων. Το συνολικό βάθος του σπηλαίου σύμφωνα με το αλτίμετρό μας είναι 75μ.

Στο επάνω μέρος της κύριας αίθουσας, ανεβαίνοντας την σάρα περάσαμε ένα χαμηλό πέρασμα και βρεθήκαμε στο κάτω μέρος του δεξιού βαράθρου της εισόδου του σπηλαίου. Φτάσαμε στα 20μ. από κάτω βλέποντας το έντονο φως που ερχόταν από το πηγάδι που έχει διάμετρο 10μ. περίπου.

Σε όλο το μήκος της σάρας αλλά και σε πολλά άλλα σημεία το σπήλαιο ήταν γεμάτο με σκουπίδια και φερτά υλικά που πετάνε οι επισκέπτες και τα συνεργεία συντήρησης της εκκλησίας, καθώς και απορρίμματα από τις γιορτές και τα πανηγύρια που γίνονται εκεί. Αξίζει να σημειωθεί ότι το 1951 στην αναφορά του Ιωάννη Πετρόχειλου, που είχε κατέβει πρώτος στο

σπήλαιο, δεν αναφέρει το παραμικρό ίχνος σκουπιδιών.

Κατά την ανάβαση μας με το σχοινί και γύρω στα 40μ. βάθος, κάναμε ένα εκκρεμές προς τα αριστερά γύρω στα 15μ. για να βρεθούμε σε ένα πατάρι. Από το πατάρι αυτό οδηγούμαστε σε μια νέα αίθουσα 60μ. μήκος και 8μ. πλάτος, με μικρές καταβάσεις 2-3 μέτρων.

Ήταν το πιο όμορφο και στολισμένο τμήμα του σπηλαίου που είχαμε δει με πλούσιο σταλαγμιτικό διάκοσμο που κάλυπτε σχεδόν κάθε επιφάνεια. Στις καταβάσεις των 2-3 μέτρων, δεν ήταν απαραίτητη η χρήση σχοινιού και έγιναν με αντιστήριξη.

Στο τέλος της αίθουσας, υπάρχει διάκλαση που καταλήγει σε βράαθρο, με αρκετά στενή είσοδο 30 x 50 εκ., η οποία χρειάστηκε να διανοιχτεί για να μπορούσαμε να περάσουμε και να κατέβουμε. Λόγω της στενότητας και ελλείψει χρόνου κατέβηκε μόνο ο Αλ. Α. Έχει βάθος 8μ. και καταλήγει σε αίθουσα 5 x 15μ. χωρίς κάποια ένδειξη για συνέχεια.

Αργότερα το απόγευμα, επισκεφτήκαμε την «τουριστική» Σπηλιά του «Πυθαγόρα» με κωδ. 8405-003.

Είναι ένα μικρό σχετικά σπήλαιο με δύο αίθουσες. Η πρώτη και πιο μεγάλη αίθουσα με διαστάσεις 20 x 8μ. έχει δύο μεγάλες εισόδους

και δέχεται αρκετό φως κατά την διάρκεια της μέρας.

Η δεύτερη είσοδος του είναι πιο δύσβατη γιατί από κάτω έχει γκρεμό. Χρησιμεύει όμως σαν παράθυρο για να ατενίζει κάποιος τη θέα του φαραγγιού και να βλέπει προς τη θάλασσα.

Η δεύτερη αίθουσα είναι μικρότερη 6 x 8μ. και η είσοδος της είναι ένα μικρό άνοιγμα

50 x 50εκ. Το σπήλαιο φαίνεται να έχει κατοικηθεί κατά καιρούς.

Τα σπήλαια της **Σαραντασκαλιώτισας** και του **Πυθαγόρα**, έχουν καταγραφεί από την Ε.Σ.Ε. με Α.Σ.Μ. 188 και 186 αντίστοιχα, τον 7/1952 από τον Ι. Πετρόχειλο.

Παρασκευή 11 Νοεμβρίου 2005

Το πρωί όλη η ομάδα **Αλ. Λ., Αν. Κ., Ν. Μ., Ι. Κλ., Κ. & Αγ. Δ. και Γ. & Κ. Σπ.**, επισκέφτηκε την **Σπηλιά του «Σαρκή»** με κωδ. **8406-033**.

Βρίσκεται στο πάνω μέρος του χωριού Παγόνδα μέσα στο ρέμα. Έχει μήκος 50μ., ύψος 0,5-1μ. και πλάτος 5μ.

Δεξιά με κωδ. **8406-034** και αριστερά με κωδ. **8406-035** του σπηλαιίου υπάρχουν άλλα δύο σπηλαιόματα με ύψος και πλάτος 0,5μ. και μήκος 15μ. και 25μ. αντίστοιχα

Και τα τρία σπήλαια έχουν τριγωνικές διατομές και φαίνεται να έχουν δημιουργηθεί από την απομάκρυνση αργίλου και κατακρημνίσεις των οροφών.

Στη συνέχεια πήγαμε στο χωριό Σπαθα-
ραίοι και από εκεί στην παραλία **Καλογερά**.
Εκεί υπάρχει ομώνυμο ενάλιο σπήλαιο με **κωδ.
8406-036**. Η προσέγγιση του γίνεται από τη
θάλασσα, γι' αυτό το επισκέφτηκαν κολυμπώ-
ντας μόνο ο **Αλ. Α.** & ο **Αν. Κ.** Οι διαστάσεις
του είναι 10 x 20μ. με ύψος 6μ. Έχει ένα στενό
σημείο στην οροφή του 1 x 0.5μ. που ανεβαίνει
γύρω στα 8μ. Εκεί βρήκαμε να φωλιάζουν και
αγριοπερίστερα. Δεν παρουσίαζε κάποιο άλλο
ενδιαφέρον.

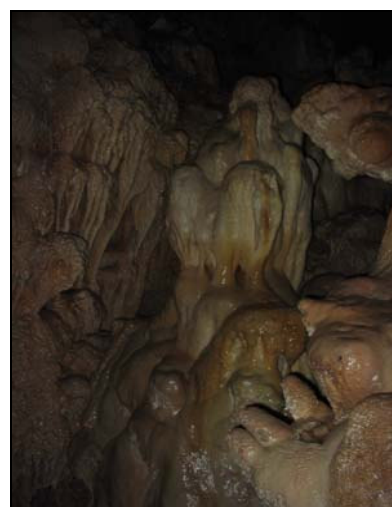

Το ίδιο απόγευμα πήγαμε να δούμε την
Σπηλιά «Τσακαλότρυπα» με κωδ. 8406-037

στην περιοχή του Πυθαγορείου, κάτω από την
Παναγιά την Σπηλιανή.

Η είσοδος της κρυμμένη πίσω από μία
συκιά, είναι κατηφορική 1.5 x 1μ. Το σπήλαιο
χωρίζεται σε δύο τμήματα. Το δεξιό κατηφορίζει
γύρω στα 50μ. μήκος και έχει 5-8μ. πλάτος. Έχει
πολύ ωραίο διάκοσμο και έντονη σταγονοροή
(ενδεχομένως από διαρροή νερού σε
υπερκείμενο σωλήνα).

Η αριστερή πλευρά του σπηλαίου έχει ένα
πέραςμα από μία στενή εσοχή, ανάμεσα από

κατολισθήσεις. Το μήκος του είναι γύρω στα 20μ., το ύψος του φτάνει τα 2μ., ενώ το πλάτος του είναι 3μ. και έχει ανηφορική κατεύθυνση προς την επιφάνεια.

Τέλος είδαμε και μία **Βραχοσκεπή** στην ίδια πλαγιά πάνω από την Παναγιά την Σπηλιανή και 100μ. από την κορυφογραμμή. Έχει διαστά-

σεις 40 x 15μ. και χρησιμοποιείται ως μαντρί.

Πιθανόν να έχει συνέχειες, αλλά θα είναι μπαζωμένες και καλυμμένες από κοπριά, για να μην μπαίνουν τα ζώα μέσα. Η βραχοσκεπή πρέπει να είναι όρυγμα όπως και όλες οι υπόλοιπες της περιοχής. Στη γύρω περιοχή υπάρχουν πολλά βυθίσματα τα οποία πιθανόν να ήταν βραχοσκεπές που μπαζώθηκαν, ενώ πολλές μικρές σπασμένες πλάκες υποδηλώνουν ότι κάποτε γινότανε εξόρυξη αυτών των πλακών από την περιοχή. Έχει καταγραφεί από την Ε.Σ.Ε. τον 7/1952 από τον Ι. Πετρόχειλο

Το ίδιο βράδυ, δόθηκε συνέντευξη Τύπου από τα μέλη της αποστολής, στην αίθουσα του Εργατικού Κέντρου Σάμου. Κατά την διάρκεια της συνέντευξης έγινε προβολή φωτογραφιών και DVD από τα σπήλαια της πρώτης αποστολής. Παρουσιάστηκαν τα αποτελέσματα της και τονίστηκε το έντονο σπηλαιολογικό ενδιαφέρον της περιοχής και η ανάγκη προστασίας και ανάδειξης των σπηλαίων.

Σάββατο 12 Νοεμβρίου 2005

Οι πέντε από εμάς (Αλ. Α., Αν. Κ., Ν. Μ., και οι Ι. ΚΙ., και Κ. Δ.) συναντηθήκαμε στον Μαραθόκαμπο με το Μανόλη Τριανταφύλλου για να κατευθυνθούμε στην περιοχή Μουρτερή του όρους Κέρκη, κοντά στο χωριό Καλλιθέα. Ξεκινήσαμε από ένα ύψωμα στα 350μ. υψομετρική και ανεβήκαμε για 1ώρα και 15' μια απότομη πλαγιά στα 710μ.

Εκεί ο Μανόλης μας υπέδειξε ένα **Ανώ-
νυμο Βάραθρο** με **κωδ. 8405-011**. Η είσοδος
του έχει άνοιγμα 0,8 x 2μ. Κατεβήκαμε με σχοινί
σε αυτό περίπου 18μ. Στο τέρμα του άνοιγε σε
αίθουσα κατηφορική 5μ. πλάτος και 40μ. μήκος.
Είναι διάκλαση η οποία έχει πάρα

πολλές κατολισθήσεις και υπάρχει αρκετά
μεγάλος κίνδυνος να υπάρξουν και νέες. Τα
τοιχώματα του ήταν πολύ ασταθή και έτσι η
εξερεύνησή περιορίστηκε μόνο στις ευρύχωρες
αίθουσες. Κατεβήκαμε άλλα 12μ. υψομετρικά
μέσα από τις κατολισθήσεις. Σταματήσαμε όμως
σε στενή δίοδο λόγω της αστάθειας του
σπηλαίου.

Λόγω της μακρινής απόστασης που
βρίσκεται το σπήλαιο δεν έγιναν άλλες επισκέ-
ψεις, παρά μόνο είδαμε την είσοδο από το σπή-
λαιο «**Σιδερένιες Πόρτες**» με **κωδ. 8405-004**.

Για να το προσεγγίσουμε χρειαζόταν
ανάβαση με αναρρίχηση γύρω στα 30' και έτσι
αναβλήθηκε η επίσκεψή του γιατί άρχισε να
νυχτώνει. Έχει καταγραφεί από την Ε.Σ.Ε. με
Α.Σ.Μ. 187 τον 7/1952 από τον Ι. Πετρόχειλο.

Κυριακή 13 Νοεμβρίου 2005

Το πρωί έγινε επίσκεψη στο **Σπήλαιο-
βραχοσκεπή** με **κωδ. 8406-038**, στην περιοχή
Στεφάνα Μυτιληνίων.

Το σπήλαιο-βραχοσκεπή βρίσκεται μέσα
στο ρέμα στην κορφή Στεφάνα, έχει διαστάσεις
60μ. πλάτος και 10μ. μήκος και χρησιμοποιείται
για μαντρί. Πιθανή συνέχεια του σπηλαίου είναι
μπαζωμένη, για να μην έχουν πρόσβαση τα ζώα.

Θα έπρεπε να αφαιρεθεί αρκετό χώμα και κοπριά για να το ερευνήσουμε.

Στη συνέχεια επισκεφτήκαμε ξανά την περιοχή της Νεροτρουβιάς Μύλων και συγκεκριμένα το **Σπήλαιο Νεροτρουβιάς Νο 3** με κωδ. 8406-018.

Το σπήλαιο είχε εξερευνηθεί στην προηγούμενη αποστολή μας το Πάσχα του 2005. Στο βάθος του σπηλαίου στο δεύτερο παρακλάδι, είχαμε εντοπίσει την προηγούμενη φορά μικρές λίμνες με νερό. Θέλαμε να δούμε μήπως είχε πέσει η στάθμη του νερού λόγω εποχής και μας αποκάλυπτε νέα τμήματα του

σπηλαίου στα οποία δεν είχαμε πρόσβαση στην προηγούμενη εξερεύνηση μας.

Δυστυχώς, όπως και στο σπήλαιο της Νεροτρουβιάς (8406-004), είχαμε το ίδιο φαινόμενο, με το νερό να χάνεται μέσα από τον άργιλο και να είναι έτσι αδύνατη για εμάς η πρόσβαση σε όποια τυχόν συνέχεια του σπηλαίου.

Εκεί πιστεύαμε ότι ολοκληρώθηκε η δεύτερη αποστολή μας στη Σάμο, αφού το ίδιο απόγευμα θα αναχωρούσαμε για τον Πειραιά.

Δευτέρα 14 Νοεμβρίου 2005

Μια βλάβη, όμως, στο καράβι της ακτοπλοϊκής γραμμής μας ανάγκασε να μείνουμε για άλλη μία μέρα στο νησί και μας έδωσε έτσι την ευκαιρία να επισκεφτούμε δύο γνωστά σπήλαια στην περιοχή του Καρλοβασιού.

Πρώτα είδαμε το **Σπήλαιο του Αγ. Αντωνίου** με κωδ. 8404-006. Το σπήλαιο βρίσκεται στο Μεσσήνιο στην περιοχή Καστανιάς σε υψόμετρο 145μ. και έχει διαστάσεις 50 x 30μ. Στο εσωτερικό του στην κεντρική του αίθουσα έχει ομώνυμο ξωκλήσι από όπου πήρε και το όνομα το σπήλαιο.

Στη συνέχεια είδαμε το **Σπήλαιο της Παναγίας Κακοπερατιανής** με κωδ. 8404-007. Το σπήλαιο βρίσκεται στο Κακοπέρατο ή μεγάλο Σεϊτάν στην περιοχή Ζωοδόχου Πηγή σε υψόμετρο 510μ. και έχει διαστάσεις 20 x 35μ. Για να φτάσει κανείς στο σπήλαιο πρέπει να κάνει μία διαδρομή γύρω στα 500μ. στην απότομη πλαγιά του ρέματος, ακολουθώντας ένα μονοπάτι αρκετά επικίνδυνο για να πέσει κάποιος και για το λόγο αυτό έχουν βάλει κάγκελα κατά μήκος της διαδρομής. Από εκεί βγήκε και η ονομασία Κακοπέρατο.

Η διαδρομή είναι πολύ εντυπωσιακή και έχει καταπληκτική θέα. Στην είσοδο του έχουν φτιάξει σκαλάκια για να διευκολύνουν στην πρόσβαση του. Στο εσωτερικό του στην κεντρική του αίθουσα έχει ομώνυμο ξωκλήσι από όπου πήρε και το όνομα το σπήλαιο.

Τα σπήλαια **Αγ. Αντωνίου** και **Παναγίας Κακοπερατιανής**, έχουν καταγραφεί από την Ε.Σ.Ε. με Α.Σ.Μ. 178 και 188 αντίστοιχα τον 7/1952 από τον Ι. Πετρόχειλο.

Το απόγευμα της ίδιας μέρας αναχωρήσαμε τελικά για τον Πειραιά.

Παρατηρήσεις :

Στα σπήλαια της Σάμου που επισκεφτήκαμε συναντήσαμε έντονη σπηλαιοβία πανίδα (νυχτερίδες, δολιχοπόδα, αράχνες, έντομα κτλ.).

Λόγω των μεγάλων ορεινών όγκων του νησιού, υπάρχει έντονο εξερευνητικό σπηλαιολογικό ενδιαφέρον.

Βιβλιογραφία :

Δελτίο Ε.Σ.Ε. Τόμος Ι, Τεύχος 4 Παράρτημα, Οκτώβριος 1952, Ιωάννης Πετρόχειλος,
Δελτίο Ε.Σ.Ε. Τόμος XXII, 1995-2000, Σταμάτης Κίρδης & Γρηγόρης Παπαδόπουλος,
Σπηλαιολογική αποστολή στη Ν. Σάμο, Πάσχα 28 / 4 – 2 / 5 / 2005, Νίκος Μητσάκης

Συμμετείχαν στην αποστολή :

Μητσάκης Νίκος (Σ.ΕΛ.Α.Σ.)
Λουκίδης Αλέξανδρος (ΣΠ.ΕΛ.Ε.Ο.)
Αντρέας Κατσάνος (ΣΠ.ΕΛ.Ε.Ο.)

και από την Σάμο οι:

Κώστας Δερμεντζής,
Αγγελική Βαλεοντή- Δερμεντζή
Ingo Kliesen,
Γιώργος Σπυρόπουλος
Καίτη Σπυροπούλου,

Ευχαριστούμε θερμά:

- Το νομάρχη κ Εμμανουήλ Κάρλα, τον αντινομάρχη κ. Στέλιο Θάνο και τη Νομαρχία Σάμου για τη φιλοξενία της αποστολής μας.
- Τον κ. Γιώργο Σπυρόπουλο για το ενδιαφέρον του να εξερευνηθούν τα σπήλαια της περιοχής, την παρακίνηση του ώστε να οργανωθεί δεύτερη σπηλαιολογική αποστολή στη Σάμο και τη συμμετοχή του σ' αυτή.
- Τους κ.κ. Κώστα Δερμεντζή και Ingo Kliesen για τη συμμετοχή τους στις εξερευνήσεις μας.
- Τις κ.κ. Καίτη Σπυροπούλου και Αγγελική Βαλεόντη-Δερμεντζή για τη συμμετοχή τους στις εξερευνήσεις μας και την θερμή υποστήριξη τους.
- Τους κ.κ. Μανόλη Τριανταφύλλου και Άγγελο Κλόθο για τις υποδείξεις θέσεων εισόδων σπηλαίων.
- Την Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας Βόρειας Ελλάδας για τη χορήγηση της σχετικής άδειας εξερεύνησης των σπηλαίων στην περιοχή.

Υπεύθυνος αποστολής : Νίκος Μητσάκης / e-mail : nikos.mitsakis@selas.com

Φωτογραφίες : Κώστας Δερμεντζής, Αντρέας Κατσάνος & Νίκος Μητσάκης

Κείμενο – Έκθεση : Νίκος Μητσάκης